

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2019:I.CP.999.2019

Evidenčna številka: VSL00030131

Datum odločbe: 20.11.2019

Senat, sodnik posameznik: Katarina Parazajda (preds.), Katarina Marolt Kuret (poroč.), mag. Matej Čujovič

Področje: JAVNA NAROČILA - OBLIGACIJSKO PRAVO - VARSTVO POTROŠNIKOV

Institut: odgovornost prodajalca za napako - brezhibno stanje stvari - garancija za brezhibno delovanje prodane stvari - javna naročila - razpisna dokumentacija - znižanje kupnine - vrednost stvari - izvedensko mnenje

Zveza: OZ člen 478. ZVPot člen 21č. ZJN-2 člen 37

Jedro

Vrednost stvari brez okvare in vrednost stvari z okvaro sta vrednosti, ki se ugotavljata po objektivnih merilih, in sicer praviloma po poštenu tržni vrednosti. Če tržne vrednosti stvari z okvaro ni mogoče ugotoviti, ker za takšno stvar ne obstajajo ustrezne tržne razmere, je treba ugotoviti hipotetično vrednost stvari z napako, in sicer z uporabo drugih metod izračunavanja vrednosti stvari in temu prilagoditi formulo za izračun znižanja kupnine.

Izrek

I. Pritožbi se delno ugodi in se izpodbijana sodba v I. točki izreka glede višine znižanja kupnine ter v II. in III. točki izreka razveljavi in se zadeva v tem obsegu vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

V preostalem delu se pritožba zavrne in se izpodbijana sodba glede podlage garancijske odgovornosti potrdi.

II. Odločitev o pritožbenih stroških se pridrži za končno odločbo.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je kupnino za tovorno vozilo X, št. šasijskega 0000, zmanjšalo za 95 % in odločilo, da je

tožena stranka dolžna tožeči stranki plačati 59.804,40 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 30. 12. 2014 dalje ter pravdne stroške v višini 8.787,48 EUR.

2. Zoper sodbo se pritožuje tožena stranka iz vseh pritožbenih razlogov. Predlaga spremembo izpodbijane sodbe, tako da se tožbeni zahtevek zavrne, podrejeno, da se izpodbijana sodba razveljavi ter se zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje. Izpostavlja, da so za odločitev v predmetni zadevi bistvena naslednja dejstva: (1.) da je sporno vozilo tožeči stranki dobavila na podlagi izvedenega javnega naročila, v okviru katerega so bile vnaprej določene vse tehnične lastnosti, ki jih mora izpolnjevati, (2.) da je vozilo v celoti ustrezalo zahtevam iz javnega razpisa in (3.) je brez kakršnikoli napak. Meni, da je pri nakupu preko javnega razpisa naročnik dolžan poskrbeti, da so razpisni pogoji takšni, da blago zadosti njegovim potrebam in zahtevam. Sodba je pomanjkljiva, saj sodišče ni upoštevalo nespornega dejstva, da je bilo dobavljeno točno takšno vozilo, kakršnega je preko javnega razpisa naročila tožeča stranka. Vozilo je bilo tehnično brezhibno, brez napak, vključno z zavornim sistemom, kar izhaja iz primopredajnega zapisnika, potrdila o skladnosti za nedodelano vozilo, vozilo je bilo registrirano in je prestalo tehnični pregled. Zamenjava zavor na servisu dokazuje, da je bil zavorni sistem ustrezen, saj bi se po zamenjavi morala poznati razlika. Tudi izvedenec je potrdil, da zavorni sistem na vozilu ni okvarjen. Nelogičen je zato zaključek sodišča prve stopnje, da ima vozilo težave z zavornim sistemom.

Sodišče je ugotovitev o obstoju stvarne napake oprlo na izpovedi A. R. in M. K., iz katerih izhaja, da je na zavorni sistem vozila vplivala raba vozila na način in za namen, kot ga je uporabljala tožeča stranka. Glede na karakteristike vozila, ki ga je izbrala sama, bi morali uporabniki vozila vožnjo prilagoditi terenu in pri tem uporabiti reduktor ali zaviranje z motorjem oz. vožnjo upočasniti in prilagoditi terenu. Vzrok težavam z vozilom torej ni bila *napaka* na zavornem sistemu, ampak način vožnje voznikov tožeče stranke in napačna izbira vozila, za kar toženka ne more nositi odgovornosti.

Izvedensko mnenje izvedenca I. Ž. je pristransko, nestrokovno, nejasno, izvedenec je presegel svojo nalogo, zato bi sodišče moralo postaviti novega izvedenca. Dokazna ocena izvedenskega mnenja in zavrnitev predloga za postavitev drugega izvedenca ne dosegata standarda obrazložene sodbe (25. člen URS¹). Ugotovitve izvedenca o vzroku za slab zavorni učinek so pravno nepomembne, saj je tožeča stranka sama izbrala vozilo. V dopolnitvi izvedenskega mnenja je izvedenec navedel, da so zavore neprimerne za skupno težo vozila 5,5 tone, na naroku za glavno obravnavo pa je dodal, da meni, da dovoljena masa vozila ni 5,5 tone ampak le 4,1 tona, kar pomeni, da vozilo ni v skladu z oddanim naročilom. Sodišče tega ne bi smelo upoštevati, s čimer je zagrešilo bistveno kršitev določb pravnega postopka, saj je izvedenec v tem delu presegel svojo nalogo in ta dejstva med pravnima strankama niso bila sporna. Mnenje izvedenca je v tem delu nepravilno, saj odlomek iz kataloga L. 2014 nikjer ne govori o tem, da je največja dovoljena masa vozila zgolj 4,1 tone. Ob primerjavi fotografij je mogoče ugotoviti, kakšno vozilo je toženka dobavila tožeči stranki. Pojasnila je tudi, kaj pomeni komercialna oznaka vozila X, ter predložila uradne specifikacije iz kataloga I. Iz uradne dokumentacije je razvidno, da je največja dovoljena masa vozila 5,5 tone in ne 4,1 tone. To pa ne velja nujno za nadgradnjo vozila, ki jo je izvedel drug izvajalec po naročilu tožeče stranke. Dokazala je, da obstoji velika verjetnost, da je vozilo v polni opremljenosti, s polnim rezervoarjem vode in z opremljeno posadko gasilcev pretežko in presega največjo dovoljeno maso. Izvedenec in sodišče se do izračunov in stališča tožene stranke nista opredelila.

Tožeča stranka ni utemeljila, zakaj naj bi bilo primerno znižanje kupnine v višini 95 %. Sodišče ni ugotavljalo in izvajalo dokaznega postopka v zvezi z višino zmanjšanja kupnine in ni ugotavljalo zmanjšanja v skladu z določbo 478. člena OZ². Tudi izvedenec tega ni ugotavljal. Mnenje izvedenca, da je vozilo za namen uporabe kot gasilsko vozilo neuporabno, ne utemeljuje znižanja kupnine, saj je tožeča stranka izbrala

oziroma naročila točno tako vozilo z vsemi tehničnimi karakteristikami. Ugoditev tožbenemu zahtevku po znižanju kupnine v višini 95 % je tudi življenjsko nelogična, saj so že pnevmatike na takem vozilu vredne več, za tako ceno pa se na spletni strani www.avto.net prodaja vozilo Renault Clio. Tožena stranka je dolžna vrniti skoraj celotno kupnino, tožeča stranka pa bo vozilo obdržala in še naprej uporabljala. Pritožbi prilaga fotografije, ki so nastale v času po zaključku glavne obravnave in jih zato kot dokaz ni mogla predložiti že prej. Iz njih je razvidno, da tožeča stranka vse od nakupa dalje normalno in brez omejitev uporablja vozilo pri svoji dejavnosti. Predlaga vpogled v facebook profil tožeče stranke.

3. Tožeča stranka je na pritožbo odgovorila in predlaga njeno zavrnitev. Glede predloženih fotografij opozarja, da so bile posnete v letu 2016 in 2017, kar pomeni, da bi jih lahko tožena stranka predložila že v postopku pred sodiščem prve stopnje. Predloženi izseki videoposnetkov ne prikazujejo spornega vozila.

4. Pritožba je delno utemeljena.

O podlagi tožbenega zahtevka

5. Tožeča stranka, kot kupka (naročnica), zahteva od tožene stranke, kot prodajalke (izvajalke), znižanje kupnine kupljenega blaga (podvozja za gasilsko vozilo) na podlagi garancije tožene stranke za brezhibno delovanje prodane stvari ter vrnitev ustreznega dela že plačane kupnine.

6. Za presojo odgovornosti prodajalca na podlagi garancije za brezhibno delovanje prodane stvari se uporabljajo določbe ZVPot³, in sicer v zvezi s pravicami potrošnika in drugih oseb iz naslova garancije⁴, subsidiarno določbe OZ o garanciji za brezhibno delovanje prodane stvari, glede vprašanj, ki s pravili o odgovornosti na podlagi garancije za brezhibno delovanje stvari niso (celovito) urejena, pa se smiselno uporabljajo določbe, ki se nanašajo na uveljavljanje zahtevkov iz naslova jamčevanja za stvarne napake stvari.⁵

7. Zmotno je stališče pritožnice, da je v obravnavani zadevi bistveno le to, da je dobavljeno podvozje v celoti ustrezalo zahtevam razpisne dokumentacije za oddajo naročila male vrednosti. Tehnična specifikacija v primeru javnih naročil blaga pomeni specifikacijo v dokumentu, ki opredeljuje zahtevane značilnosti blaga, kot so stopnja kakovosti, stopnja okoljske primernosti, opis vseh zahtev (vključno z dostopnostjo za invalide) ter oceno skladnosti, kakovosti, uporabnosti izdelka, varnosti ali dimenzij, vključno z zahtevami, važnimi za blago glede imena, pod katerim se prodaja, in izrazoslovja, simbole, preiskušanje in preizkusne metode, pakiranje, označevanje in napise, navodila za uporabnike, proizvodne postopke in metode ter postopke za ocenjevanje skladnosti.⁶ Tehnične specifikacije morajo biti oblikovane na podlagi funkcionalnih zahtev predmeta naročila, vezanih na objektivne potrebe, in zahtev naročnika, tako da nedopustno ne omejujejo konkurence med ponudniki.⁷

8. Naročnik predmet javnega naročila torej opredeli s tehničnimi specifikacijami. Tehnične specifikacije oziroma lastnosti predmeta javnega naročila, ki naj bi izražale njegova pričakovanja glede namena, ki ga želi doseči z izvedbo javnega naročila, mora naročnik v skladu z 37. členom ZJN-2 opredeliti v dokumentaciji javnega naročila. Čeprav morajo biti zahtevane tehnične lastnosti blaga torej vnaprej opredeljene v razpisni dokumentaciji, pa so nekatere lastnosti blaga, glede na njegovo običajno oziroma razkrito rabo, pričakovane in jih mora ponujeno blago izpolnjevati ne glede na to, ali jih je naročnik izrecno navedel v razpisni dokumentaciji. Gre za lastnosti, ki so v povezavi s predmetom javnega naročila in namenom, ki ga naročnik zasleduje z izvedbo javnega naročila, same po sebi umevne in pričakovane.

9. Naročnik torej s tehničnimi zahtevami, navedenimi v dokumentaciji javnega naročila, določi lastnosti, ki jim mora ustrezati ponujeno blago, ne pa vseh lastnosti, ki so potrebne za njegovo običajno oziroma razkrito posebno rabo. Ostale lastnosti blaga morajo ustrezati izrecno zahtevanim lastnostim oziroma morajo v okoliščinah konkretnega primera, ko je bil tako iz obvestila o naročilu male vrednosti kot razpisne dokumentacije razviden namen uporabe kupljene stvari, omogočati posebno rabo, za katero je tožeča stranka kupila stvar (uporaba kot podvozje za gasilsko vozilo)⁸. Na ponudniku je tako, da ponudi tako vozilo, ki ustreza tehničnim zahtevam iz razpisne dokumentacije ter ima preostale lastnosti, ki so potrebne za njegovo običajno oziroma razkrito posebno rabo. Tožena stranka je bila torej tista, ki je kot primerno vozilo v postopku oddaje naročila male vrednosti ponudila vozilo X in je tudi garantirala, da bo v garancijskem roku delovalo brezhibno.

10. V razpisni dokumentaciji posebnih zahtev glede zavrnega sistema tožeča stranka ni podala, zato mora ta ustrezati tehničnim zahtevam, navedenim v dokumentaciji javnega naročila, in razkritemu namenu rabe.

11. Bistvena v predmetni zadevi sta tako dva sklopa pravno pomembnih dejstev, in sicer:

- ali stvar, v zvezi s katero je tožena stranka prevzela zavezo, da bo delovala brezhibno, deluje brezhibno in

- ali so vzroki za okvaro stvari lastnosti stvari same ali vzroki, ki so zunaj sfere prodajalca, pri čemer se domneva, da vzrok izvira iz prodajalčeve sfere.

Izpodbijana sodba vsebuje razloge o teh pravno pomembnih dejstvih, ki so jasni in med seboj niso v nasprotju. Zatrjevana absolutna bistvena kršitev pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP⁹ tako ni podana.

12. Pritožnica si zmotno razlaga pojem okvare stvari. Okvara stvari je podana tudi v primeru, ko sicer sestavni del stvari sam po sebi nima nobene napake, vendar njegove lastnosti ne omogočajo običajne oziroma posebne rabe stvari.¹⁰ Za tak primer gre v predmetni zadevi, ko zavorni sistem sam po sebi ni okvarjen, vendar njegova izvedba ne ustreza izrecno zahtevani dovoljeni masi vozila 5.500 kg, zaradi česar vozilo nima lastnosti, da bi bilo po zahtevnejšem terenu uporabno kot gasilsko vozilo, torej je neuporabno za razkrit namen uporabe.

13. Višje sodišče sprejema dokazno oceno in zaključek sodišča prve stopnje, da podvozje, ki je bilo tožeči stranki izročeno na podlagi sklenjene prodajne pogodbe, ne deluje brezhibno. Da ima vozilo težave z zavornim sistemom niso izpovedala le zaslišane priče (A. R., A. O., D. Š., D. S.), ampak sta to pokazala tudi dva preizkusa vožnje z vozilom. Prvi, ki je bil opravljen v prisotnosti predstavnika tožene stranke M. K., na katerem se je na polovici proge prižgala lučka zavor, in drugi, ki je bil opravljen ob prisotnosti izvedenca in predstavnikov strank, po katerem se je na izrednem tehničnem pregledu ugotovilo, da zadnje zavore zavirajo premalo, zaradi česar je bil skupni zavorni učinek samo 42 %, moral pa bi biti najmanj 50 %, in vozilo po preizkusu, pozimi¹¹, po pol urni vožnji, ni bilo tehnično brezhibno oziroma je bilo neuporabno za namen uporabe.

14. Jedro spora pa tudi v pritožbenem postopku ostaja, ali vzrok za to, da izročeno blago ne deluje brezhibno, izvira iz sfere tožene stranke. Zmotno je stališče pritožnice, da primopredajni zapisnik s 4. 12. 2014 in potrdilo o skladnosti za nedodelano vozilo dokazujeta, da je bilo tožeči stranki dostavljeno tehnično brezhibno vozilo. Glede na vsebino primopredajnega zapisnika ta dokazuje, da je bilo vozilo prevzeto in katera oprema je bila ob prevzemu sestavni del izročene vozila. S potrdilom o skladnosti se potrjuje le, da

vozilo z identifikacijsko številko 0000 ustreza v vseh pogledih tipu, opisanemu v homologaciji 2007, kar pa ne izključuje, da ima vozilo skrite napake v zavornem sistemu. Skritih napak na zavornem sistemu ne izključuje niti okoliščina, da je vozilo po tem, ko je bilo nadgrajeno, prestalo tehnični pregled in bilo registrirano. Izvedenec je namreč pojasnil, da pred tehničnim pregledom običajno zavore še niso pregrete oziroma se pred tehničnim pregledom ne vozi po hribovitem terenu.

15. Neutemeljena je pritožbena navedba, da ugotovljeno dejstvo o zamenjavi zavor na servisu tožene stranke ni z ničemer dokazano. Sodišče prve stopnje je to ugotovilo na podlagi indica, da je bil po servisu vozila opravljen ponovni tehnični pregled, iz katerega izhaja boljši učinek zavor. Znižanje dokaznega standarda je bilo v okoliščinah konkretnega primera, glede na dokazno stisko, v kateri se je znašla tožeča stranka, ker tožena stranka ni razpolagala s podatki o opravljenih storitvah na servisu vozila, pravilno. Sama ugotovitev, da so se težave kljub zamenjavi zavor nadaljevale, pa ne izključuje vzroka za oslABLJENO delovanje zavornega sistema, kot ga je ugotovil izvedenec.

16. Vzrok za slabo delovanje zavornega sistema pritožnica pripisuje načinu vožnje voznikov tožeče stranke, ki je niso prilagodili karakteristikam vozila in terenu. Pri tem se sklicuje na izpoved zakonitega zastopnika tožeče stranke A. R., da zavore niso zanesljive za način vožnje, ki ga prakticirajo gasilci, ter priče M. K., da je glede na teren treba vklopiti reduktor. A. R. je v izpovedi podal zgolj svojo laično oceno o vzroku za slab zavorni učinek in ji tako ni mogoče pripisati teže, kot ji jo pripisuje tožena stranka. Pri tem pa je bistveno, da tudi način vožnje, kot ga ponuja tožena stranka in o katerem je izpovedal M. K., ne omogoča uporabe vozila za namen, za katerega je bilo kupljeno in je bil toženi stranki znan¹². Izvedenec je namreč pojasnil, da je počasna vožnja z reduktorjem sicer možna, a je nevarna, saj vozila s takšnimi zavorami ni več možno ustaviti, ko se zavorno olje pregreje, ni pa med vožnjo, ko zavore več ne primejo, možno uporabiti reduktorja.

17. Pritožnica zgolj pavšalno navaja, da bi morala tožeča stranka v dokumentaciji javnega naročila, glede na način vožnje in teren, podati drugačne tehnične zahteve vozila, pri čemer pa ne pojasni, katere v dokumentaciji javnega naročila določene tehnične zahteve niso bile ustrezne. Ob tem ni prezreti, da je bil toženi stranki dobro znan namen, za katerega bo tožeča stranka uporabljala vozilo, ponujeno vozilo pa, glede na izpoved M. M., ni namenjeno vožnji po avtocesti, ampak prav za neraven, travnat, gozdnat teren. Prav tako v okoliščinah konkretnega primera ni posrečena primerjava med vozili Mercedes Smart in Mercedes Sprinter, saj gre v predmetni zadevi za to, da "Mercedes Sprinter" nima lastnosti, ki se pričakujejo od vsakega vozila, spregleda pa tudi, da je bila ponudba tipa vozila, v okviru določenih tehničnih zahtev, prepuščena toženi stranki.

18. Prav tako ne drži pritožbena navedba, da je sodišče prve stopnje ugotovitev, da ima vozilo težave z zavornim sistemom, oprlo zlasti na izpoved A. R. in M. K. Svoj zaključek je podalo na podlagi celovite dokazne ocene izvedenih dokazov, med drugim tudi izvedenskega mnenja izvedenca za motorna vozila I. Ž.

19. Okoliščina, da se pritožnica ne strinja z ugotovitvami v postopku postavljenega izvedenca, ne pomeni, da je izvedenčevo mnenje nestrokovno ali celo pristransko in da je zato potrebno postaviti novega izvedenca. Tožena stranka v pritožbi ni navedla nobenih utemeljenih okoliščin v zvezi z zatrjevano pristranskostjo izvedenca, prav tako ni vzbudila dvoma v pravilnost za odločitev pomembnih ugotovitev. Izvedenec ni presegel zastavljene naloge. S sklepom o imenovanju mu je bila naložena naloga, da ugotovi, ali je pri vozilu zavorni sistem okvarjen (oslABLJEN) in zakaj. Izvedenec je tako upravičeno ugotavljal, kaj je vzrok za oslABLJENO delovanje zavornega sistema ter ugotovil, da zavore niso primerne za skupno dovoljeno težo vozila 5,5 ton.¹³ Pri tem je prepričljivo pojasnil, da prihaja do prevelikega pregrevanja (predvsem) zadnjih zavor, zato zavorni pedal pri zaviranju popušča ter prihaja do premajhnega zavornega učinka, kar kaže, da izvedba

zavor ni primerna za takšno obremenitev. Da pedalo za zavoro ob pregretju zavornega sistema postane mehko, sta potrdila tudi priči D. Š. in A. O. Te svoje ugotovitve je izvedenec objektiviziral z rezultati opravljenih tehničnih pregledov. Izvedenec je kasneje v postopku podal tudi tezo, da dovoljena skupna masa vozila ne dosega 5,5 tone, kar pa za odločitev v predmetni zadevi ni pravno pomembno glede na podano trditveno podlago tožeče stranke in odločitev sodišča prve stopnje, ki je zahtevku po temelju ugodilo, ker podvozje, ki ga je tožeča stranka kupila, nima lastnosti za brezhibno delovanje stvari zaradi zmanjšanega zavornega učinka, in ne, ker to ne ustreza izrecno dogovorjenim lastnostim vozila. Zato tudi ni podana zatrjevana kršitev, ker se sodišče prve stopnje do pripomb tožene stranke, ki so se nanašale na to tezo izvedenca, ni opredelilo. V pritožbi izpostavljene pripombe in predloženi dokazi, ki jih je tožena stranka podala v vlogi z 18. 9. 2018 in se nanašajo le na dovoljeno skupno maso vozila, tudi ne omajajo strokovnosti izvedenskega mnenja v preostalem delu (neustreznost zavor za skupno težo 5,5 tone), ki temelji na opravljenem preizkusu vozila, njegovem pregledu in je podprto z rezultati opravljenih tehničnih pregledov. Odločitev sodišča prve stopnje, da niso podani pogoji za postavitev novega izvedenca, je tako pravilna (254. člen ZPP).

20. Neutemeljena je pritožbena navedba, da je sodišče prve stopnje zgolj pavšalno ocenilo izvedensko mnenje kot prepričljivo, strokovno utemeljeno in celovito obrazloženo ter pavšalno zavrnilo navedbe pritožnice o pristranskosti izvedenca. Sodišče prve stopnje je analiziralo izvedensko mnenje in njegove pisne in ustne dopolnitve ter ga ocenilo tudi na podlagi drugih izvedenih dokazov.¹⁴ Do pripomb tožene stranke, za katere je podalo oceno, da so za odločitev v postopku pravno pomembne, se je opredelilo¹⁵. Zgolj obiter dictum je dodalo, da ne dvomi v strokovnost izvedenca, saj je bil postavljen s strani Ministrstva za pravosodje. V 27. točki obrazložitve se je opredelilo tudi do predloga tožene stranke za izločitev izvedenca ter ji pravilno pojasnilo, da nestrinjanje z izvedenskim mnenjem ne predstavlja utemeljenega razloga za izločitev. Obrazložitev izpodbijane sodbe v delu, v katerem se sodišče prve stopnje opre na izvedensko mnenje, tako dosega standard obrazloženosti odločbe. Pritožnica je namreč iz sodbe lahko spoznala, da se je sodišče z njenimi argumenti seznanilo in jih obravnavalo, in ni mogla ostati v dvomu, ali jih sodišče morda ni enostavno prezrlo. Glede na navedeno bi morala tožena stranka v pritožbi navesti, do katerih pripomb in v zvezi s pripombami podanih dokazov ter navedb o razlogih za izločitev, se sodišče prve stopnje ni opredelilo, česar pa ni storila. Pritožba je samostojna vloga, zato je v njej treba specificirano navesti pritožbene razloge in zgolj sklicevanje na navedbe, podane v drugih vlogah, v okoliščinah konkretnega primera, ko je očitno, da sodišče prve stopnje navedb tožene stranke ni prezrlo, ni zadostno.

21. Sodišče prve stopnje je na podlagi ugovora tožene stranke ugotavljalo tudi, ali je vozilo po opravljeni nadgradnji pretežko. Ugotovilo je, da vozilo v primeru gašenja z vodo minimalno odstopa od deklarirane skupne obremenitve (5.516 kg), pri čemer pa morajo zavore pri vozilu zaradi varnosti uspešno zavirati tudi pri najmanj 10 % preobremenitvi, zato tako ugotovljeno odstopanje ni bistveno. Tudi v tem okviru pa je preizkusna vožnja pokazala slab zavorni učinek, čeprav je bila opravljena pri skupni teži, ki je bila za 300 kg nižja od predvidene maksimalne obremenitve.

22. Tožena stranka pritožbi prilaga več fotografij, s katerimi dokazuje, da je tožeča stranka vozilo od nakupa dalje uporabljala, ter kot dokaz, da so bile prenesene z družbenega omrežja tožeče stranke, predlagala vpogled v njen profil. Tožeča stranka v odgovoru na pritožbo ne prereka, da so fotografije in videoposnetki objavljeni na njenem profilu, zato višje sodišče dokaza z vpogledom v profil ni izvedlo.

23. Da se je vozilo od nakupa dalje, sicer redko, uporabljalo, je ugotovilo že sodišče prve stopnje. Da ga je možno uporabljati za počasen dostop do pogorišč brez zavor in z uporabo reduktorja, je potrdil tudi izvedenec. Vendar pa je za odločitev o temelju tožbenega zahtevka bistvena ugotovitev izvedenca, da je taka

uporaba nevarna in takšno vozilo ne sme biti v prometu. Ne glede na morebitno uporabo vozilo torej nima lastnosti za brezhibno delovanje stvari. Zato pritožbeno sodišče predloženih dokazov ni izvedlo. Temu je dodati, da iz datumov, navedenih ob objavi fotografij¹⁶, izhaja, da so bile na profilu objavljene pred zaključkom zadnjega naroka za glavno obravnavo in ne po tem, kot svojo nekrivdo pri predložitvi dokazov utemeljuje tožena stranka, ter gre tako za nedopustne pritožbene novote (prvi odstavek 337. člena ZPP). Prav tako nedopustno pritožbeno novoto predstavlja zgornja fotografija na peti strani priloge B 25, iz katere datum ni razviden, in tako tožena stranka ni zmogla dokaznega bremena, da je brez svoje krivde ni mogla predložiti že v postopku pred sodiščem prve stopnje. Iz primerjave izgleda gasilskega vozila tožeče stranke, kot izhaja iz fotografij, ki jih je posnel izvedenec¹⁷, in gasilskega vozila na predloženih izsekih videoposnetkov¹⁸, pa izhaja, da ne gre za isto gasilsko vozilo (gasilsko vozilo tožeče stranke ima na desnem boku na predelu, ki je sive barve, črte in ne oznako 112, prav tako po sprednji maski in ob robovih vozila poteka konstrukcijska ojačitev).

24. Glede na navedeno sta zaključka sodišča prve stopnje, da podvozje, ki ga je kupila tožeča stranka, nima lastnosti za brezhibno delovanje stvari in vzrok za to izvira iz sfere tožene stranke, pravilna. Ob tem ko tožena stranka ne izpodbija ugotovitev, da je tožeča stranka zahtevala popravilo oziroma podredno izročitev vozila, ki deluje brezhibno, v garancijskem roku ter je tožbeni zahtevek vložila pravočasno, v enem letu šteto do dneva, ko je zahtevala popravilo oziroma zamenjavo stvari, je zaključek sodišča prve stopnje, da je podana odgovornost tožene stranke na podlagi garancije za brezhibno delovanje stvari, pravilen.

O znižanju kupnine

25. Ob smiselni uporabi 478. člena OZ se kupnina zniža v razmerju med vrednostjo stvari brez okvare in vrednostjo stvari z okvaro. Sodišče prve stopnje je pri ugotavljanju višine znižanja kupnine izhajalo iz pravilnega stališča, da je kriterij za znižanje kupnine sorazmerje in ne razlika med vrednostjo stvari brez okvare in vrednostjo stvari z okvaro. Pri ugotavljanju vrednosti stvari z okvaro pa je izhajalo iz zmotnega materialnopravnega stališča, da je odločilna subjektivno določena vrednost stvari z okvaro, kot jo ima ta za kupca glede na namen uporabe, za katero jo je kupil. Tako je na podlagi ugotovitve, da je podvozje za namen uporabe kot gasilsko vozilo povsem neuporabno, zaključilo, da je zahtevek za znižanje kupnine v višini 95 % v celoti utemeljen.

26. Pri odločanju o tem, kako določiti vrednost stvari z okvaro, je treba izhajati iz namena, ki ga ima zahtevek za znižanje kupnine. Za razliko od zahtevka za popravilo oziroma zamenjavo stvari, s katerim se ščiti interes kupca, da stvar v garancijskem roku deluje brezhibno, služi zahtevek za znižanje kupnine ponovni vzpostavitvi enake vrednosti pogodbenih obveznosti, do porušanja katere je prišlo med izvrševanjem pogodbe, ker stvar ne deluje brezhibno. Enakovrednost medsebojnih obveznosti pa se presoja po objektivnih in ne subjektivnih merilih. Do takšnega zaključka pripelje tudi upoštevanje koristi nasprotne izpolnitve, ki jo pogodbeni stranka, za razliko od odstopa od pogodbe, katerega posledica je, da ima stranka pravico do vrnitve tistega, kar je dala, obdrži. Ta je v primeru zahtevka za znižanje kupnine že vključena v samo formulo izračuna znižanja kupnine, saj se vrednost zniža v sorazmerju z vrednostjo stvari brez okvare in vrednostjo stvari z okvaro. Glede na navedeno bi bilo znižanje kupnine na 0 EUR utemeljeno le v primeru, če bi bila stvar nerabna za kakršnokoli uporabo in brez kakršnekoli vrednosti. Da v konkretnem primeru ne gre za tak primer, utemeljeno opozarja pritožnica, prav tako je to nakazano v izvedenskem mnenju, ki je sicer v tem delu nepopolno in je ostalo povsem na abstraktni ravni.

27. Vrednost stvari brez okvare in vrednost stvari z okvaro sta torej vrednosti, ki se ugotavljata po objektivnih merilih, in sicer praviloma po pošteni tržni vrednosti. Če tržne vrednosti stvari z okvaro ni mogoče ugotoviti,

ker za takšno stvar ne obstajajo ustrezne tržne razmere, je treba ugotoviti hipotetično vrednost stvari z napako, in sicer z uporabo drugih metod izračunavanja vrednosti stvari in temu prilagoditi formulo za izračun znižanja kupnine.

28. Ker je zaradi zmotnega materialnopravnega izhodišča dejansko stanje glede višine znižanja kupnine ostalo nepopolno ugotovljeno, je višje sodišče sodbo sodišča prve stopnje v I. točki izreka glede višine znižanja kupnine, ter v II. in III. točki izreka, razveljavilo in zadevo v tem obsegu vrnilo sodišču prve stopnje v nov postopek (355. člen ZPP). Ker gre za pomemben sklop pravno pomembnih dejstev, bi bila namreč z odločitvijo o zadevi pred višjim sodiščem kršena pravica pravnih strank do pritožbe. Prav tako vrnitev zadeve sodišču prve stopnje v novo sojenje ne bo povzročila hujše kršitve strankine pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, saj se zadeva obravnava kontinuirano in brez zastojev. V preostalem delu je višje sodišče, ker tudi ni našlo kršitev, na katere pazi po uradni dolžnosti (drugi odstavek 350. člena ZPP), pritožbo zavrnilo in sodbo v nerazveljavljenem delu (glede temelja garancijske obveznosti) potrdilo (353. člen ZPP). V ponovljenem postopku bo moralo sodišče prve stopnje v luči povzetih materialnopravnih izhodišč dopolniti izvedensko mnenje, zaradi zagotavljanja pravice do kontradiktornosti in poštenega sojenja pa strankama tudi omogočiti, da se glede novih materialnopravnih izhodišč izjavita in sodišču predložita morebitna dodatna dokazila v zvezi z vrednostjo stvari z napako.

O stroških pritožbenega postopka

29. Odločitev o stroških pritožbenega postopka se pridrži za končno odločbo (četrti odstavek 165. člena ZPP).

PRAVNI POUK:

Zoper prvi odstavek I. točke izreka te odločbe je dovoljena pritožba. Vloži se pri sodišču prve stopnje, v 15 dneh od prejema pisnega odpravka tega sklepa, v zadostnem številu izvodov za sodišče in nasprotno stranko. Obsegati mora navedbo sklepa, zoper katerega se vlaga, izjavo, v katerem delu se izpodbija, pritožbene razloge in podpis pritožnika. Če pritožba ni razumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni. Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa. Če ta ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso podani pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena. Če pritožbo vloži pooblaščenec, je ta lahko samo odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit.

Sklep se sme izpodbijati samo iz razloga, da je sodišče druge stopnje razveljavilo odločbo sodišča prve stopnje in zadevo vrnilo v novo sojenje, čeprav bi kršitve postopka glede na njeno naravo lahko samo odpravilo ali bi glede na naravo stvari in okoliščine primera lahko samo dopolnilo postopek oziroma odpravilo pomanjkljivosti ali če bi moralo samo opraviti novo sojenje.

O pritožbi bo odločalo Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

¹ Ustava Republike Slovenije, Ur. l. RS, št. 33/91-I, z nadaljnjimi spremembami.

² Obligacijski zakonik, Ur. l. RS, št. 83/01, z nadaljnjimi spremembami.

³ Zakon o varstvu potrošnikov, Ur. l. RS, št. 20/98, z nadaljnjimi spremembami)

⁴ 21.č člen ZVPot: Pravice iz tega poglavja pripadajo tudi osebam, ki se po tem zakonu ne štejejo za potrošnike, razen pravic iz 21. člena tega zakona.

⁵ Plavšak N., OZ s komentarjem, 3. knjiga, GV založba, Ljubljana, str. 223.

⁶ Priloga 6 Uredbe o seznamih naročnikov, seznamih gradenj, storitev, določenih vrst blaga, obveznih informacijah v objavah, opisih tehničnih specifikacij in zahtevah, ki jih mora izpolnjevati oprema za elektronsko naročanje (Ur. l. RS, št. 18/07 z nadaljnjimi spremembami).

⁷ V času izvedba javnega naročila male vrednosti veljaven 37. člen Zakon o javnem naročanju, Ur. l. RS, št. 128/06, z nadaljnjimi spremembami.

⁸ Predmet javnega naročila je bil označen kot: Nakup novega podvozja za gasilsko vozilo GUGP-2, kar po tipizaciji gasilskih vozil pomeni: večje gasilsko vozilo za gašenje gozdnih požarov (Tipizacija gasilskih vozil 1/2003, dopolnitve 2009).

⁹ Zakon o pravdnem postopku, Ur. l. RS, št. 26/99, z nadaljnjimi spremembami.

¹⁰ Prim. Plavšak, N., v Plavšak, N., Juhart, M., in Vrenčur, R., Obligacijsko pravo, splošni del, GV založba Ljubljana, 2009, str. 775, kjer avtorica kot primer stvarne napake navede motorček s premajhno zmogljivostjo, vgrajen v kavni mlinček.

¹¹ Iz izvedenskega mnenja izhaja, da bi pri višjih temperaturah prišlo do težav z zavornim sistemom še v bistveno krajšem času.

¹² Izpoved priče M. M., ki je na vprašanje ali so vedeli, da gre za gasilsko vozilo, odgovoril, da so vedeli (stran 5 prepisa zvočnega posnetka naroka za glavno obravnavo dne 30. 8. 2017, list. št. 62).

¹³ Tudi ne drži pritožbena navedba, da dejstvo, ali so zavore primerne za skupno dovoljeno težo vozila 5,5 tone, med pravnima strankama ni bilo sporno. Tožeča stranka je v že v tožbi navedla, da je pri vožnji opazila slab zavorni učinek in so zavore hibne, v pripravljalni vlogi z dne 20. 12. 2016 je nato navedla, da gre za pomanjkljivost zavornega sistema, te svoje navedbe pa je nato na podlagi izvedenskega mnenja konkretizirala in navajala, da so zavore neustrezne glede na največjo dovoljeno maso vozila (pripravljalna vloga z dne 20. 2. 2018 in z dne 18. 4. 2018).

¹⁴ Izpovedi prič D. Š. in A. O.

¹⁵ 24. in 25. točka obrazložitve.

¹⁶ Prilogi B 25, razen zgornja fotografija na peti strani priloge B 25.

¹⁷ Fotografiji št. 2 in 4 na list. št. 113.

¹⁸ Priloga B 26.

Datum zadnje spremembe: 11.02.2020